

Пояснение за значението на показателите за доходност и инвестиционен риск, използвани при оповестяване на инвестиционните резултати на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване

За количествено определяне на инвестиционните резултати на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване се използват две групи показатели – за постигнатата доходност и за равнището на инвестиционния риск.

- **Показатели за постигнатата доходност**

Постигнатата **номинална доходност** в процент при управление на активите на фонд за допълнително пенсионно осигуряване за определен период се изчислява като разликата между стойността на един дял на фонда, валидна за последния работен ден на периода и стойността на един дял на фонда, валидна за последния работен ден на предходния период се раздели на стойността на един дял, валидна за последния работен ден на предходния период. Номиналната доходност се определя и оповестява задължително ежегодно за всяка поредна календарна година от предходния петгодишен период.

- **Показатели за равнището на инвестиционен риск**

Инвестиционният риск е свързан с вероятността постигнатата доходност да се отклонява от очакваната. Като показатели за измерване на инвестиционния риск при управлението на активите на фондовете са възприети стандартното отклонение на доходността и коефициентът на Шарп.

Стандартното отклонение (Standard Deviation) е статистическа мярка за разсейването на стойностите на една случайна величина около нейната средна аритметична или очаквана стойност и се означава с гръцката буква сигма σ . В теорията на портфейла стандартното отклонение се приема като един от основните показатели за измерване на риска на инвестиционния портфейл.

Стандартното отклонение на доходността на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване характеризира променливостта в постигнатата доходност от управлението на активите на фонда. По-високи стойности на стандартното отклонение означават по-висока степен на волатилност на постигнатата доходност около нейната средна или очаквана стойност ($\bar{r}$) и съответно по-голям риск.

Коефициентът на Шарп (Sharpe ratio) е показател, който съпоставя постигнатата доходност от управлението на инвестиционен портфейл и поетият риск за постигане на тази доходност. При конструиране на показателя е залегнало схващането, че е оправдано инвестиционен риск да се поема само за реализиране на доходност, превишаваща т.нар. безрискова доходност. Коефициентът на Шарп представлява отношение на постигнатата доходност над безрисковата (т.нар. рискова премия) към стандартното отклонение на доходността, т.е. коефициентът на Шарп показва размера на полученото възнаграждение (рискова премия) за единица поет риск. При сравняване на два фонда с различни стойности на коефициента на Шарп, фондът с по-висока стойност на коефициента осигурява по-висока доходност за единица риск.

При определяне на инвестиционните резултати на фондовете до 31.12.2021 г. за безрискова доходност се приема стойността на индекса Eonia, а от 01.01.2022 г. за безрискова доходност се приема стойността на индекса STR (краткосрочен лихвен процент в евро), който се изчислява и обявява ежедневно от Европейската централна банка.